

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donošanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 više poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapred plate. — Priobćena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Učitelj Hrvatske.

28. veljače 1896. preminuo je veliki Starac. Izmučena njegova duša dignula se visoko nad nevoljama, koje su ju sputavale i radi kojih je trpio. Hrvatska je izgubila svog najvećeg muža, prvog, koji je poslije toliko godina pokrenuo ideju slobode i jedinstva Hrvatske.

Jučer je bila petnaesta obljetnica tužnu po Hrvatsku njegove smrti.

Život Ante Starčevića bio je život radnika i mučenika narodnog. Bio je stoik u patnjama, junak u borbi, govornik darovit, platan pisac, visoki muž. Htjeo je svoju domovinu, da oslobodi sužanjstva, da ju razkomanadu i počejanu ujedini i velikom učini. Njegova je rieč prva bila o Velikoj Hrvatskoj. Bio je narodni prorok, mesija, koji je došao vršiti djelo odkupljenja i izbaavljenja. Malo ih bi, koji uz Njega pristadoše, ali ovi i bijahu jedini koji su kadri bili podvrći svoj život poslanstvu, koje je tražilo žrtava, pregaranja, samozataje, rada i junačtva.

Rekoše mu: revolucionarac je On. I bio je takovim. Ali revolucionarac u smislu, da promjeni današnji nepravedni položaj Hrvatske u pravedni, da joj pribavi ono poštovanje, koje je ona svojom povješću i svojom za čovječanstvo i kulturu i vjeru na poloke prolivenom krvi i zaslužila. Bi proganjan, utamničen. Gladovao je. Bolovao je. Ali i u danima najvećih izkušanja duh Njegov nije ni časom klonuo, vedrina Njegova nije se ni za hip pomutila. Sviestno je je podrgrao životu jada i patnja i sve je podnašao kao filozof, umnik, junak i rodoljub.

Djela Njegova napisana u časovima najtežih borba, Sveto Pismo su narodno za Hrvatsku. U njima biserje zdrave politike i javnog morala. S tim djelima postao je Učitelj Hrvatske. Iz naroda, iz osjećaja njegovih, pojmovna i načela izcrpio je svoj program, koji je temeljio na Pravu. Pobornik Prava, tim imenom je i svoju stranku nazvao. Još za života svoga doživio je dane progona, i slave, ali i gorkog razočaranja.

Neki drugovi Njegovi ne moguše odoliti valovima života i pustije se bujicom odneti. No i ako osamljen skoro, On je iz samoće svojeg gromkij glasom dovikivao narodu rieči prekora ali i hrabrenja. I oni, koji ga čuše, baš jer iz samoće govorio, bolje ga razumješe a rieči Njegove neizbrisivo u njihovim srcima utisnute ostadoše.

Danas je stranka prava, djelo Starčevića, ona, koja okuplja oko sebe i u sebi većinu naroda. Ona slabosti ljudske joj još ne dopuštaju, da ona dodje do konačne pobjede, što bi značilo slobodu i jedinstvo Hrvatske. Ali Učitelj je govorio, da se narodi ne oslobadaju

kroz dane i godine, nego kroz rad i muke. Što dulja i što teža bude borba Hrvata za slobodu, to će oni čeličniji i spremniji biti, da preuzmu svoja prava, koja su mu oteta iz zahvalnosti, što su oni kroz stoljeća bili obrana raznih i mnogih

Učitelj je svojim životom dao Hrvatima najbolji primjer, kako se domovina spasava. Sam on znao je stvoriti Kvaternike i Bache i cilju jednu stranku, koje se mnogi boje. Kada bi onakovich bilo mnogo Hrvatska bi svojom postala.

No samo smo jednog Starčevića imali. Drugi se ne rodi. Željeli bi barem, da Hrvatska porodi njemu sličnih, ako ne u umu, a ono u čestitosti i srcu.

Prvom Buditelju narodne sviesti, Učitelju naroda, Anti Starčeviću:

Slava!

Viša kultura.

Već od četrdeset godina radi Njemačka svim silama, da Elsas i Lotaringiju germanizira. — Šta je sve u tu svrhu pouzela znati će ona najbolje, no da je bezposleno stajala, bilo bi smješno pomisliti, usporediv sv one države, u kojima se osorno vlada, a bez ikakvih prava. Tiekom tih godina promjenilo se veoma mnogo u toj nekadašnjoj česti Francuzke.

Veliko izseljivanje mladeži francuzke oslabilo je domaći živalj, a pomoću same države napredovao je broj Niemaca, doseljenih iz svih dijelova carstva.

Stari naraštaj, koji je vlastitim očima gledao veličinu i slavu Napoleonske Francuzke, koji je sa vragom njemačkim i ratovao — izumro je. Porastao je novi naraštaj, rođen u nevolji, dresiran u vojsci i školi njemačkoj, odgojen u njemačkom duhu, kulturi, umjetnosti i književnosti, a preobterćen kojekakvim ogovaranjem francuzkog društva, koje je zaostalo, neuredno i zamršeno.

Uza sve to ustručava se država pružiti brojeve osoba, koje upotrebljavaju francuzki jezik te ga i kao materijal upisuju. — Pod pritiskom njemačke sile umirio se duh francuzkog naroda: činilo se, da je djelo moralnog i narodnog poraza na domaku, da je većina naroda, ako i ne duševno stopila sa njemačkim narodom, barem sprijateljila sa svojom sudbinom te pripravna, da konsekvencije, koje se njene prošlosti tiču — povuče.

S tim prilikama računao je narod Njemačka na posljednju regulaciju pravno-političkih prilika Elsas-Lotaringije. Nije ih u tom vodila moguće kakva ljubav naprama tim krajevima, koji su već odavna bili sposobni da svoje

stvari samostalno vode, nego iz obzira na Francuzku, koja uzbudiv te krajeve nije izgubila ljubavi i naklonosti naprama njima, nego je podupirala odluku Njemačke, kojom bi Elsas-Lotaringija imala postati autonomna vlast, kao što su ostale države njemačkog saveza.

Usljed tih skromnih želja odlučio je car Vilim da daje Elsas-Lotaringiju autonomiju uz uvjet, da ta povlastica ne mienja u ničem politički značaj tih zemalja, čineći Njemačkoj kakvih poteškoća.

Car Vilim bio je siguran 40 godišnjeg germanizatornog djelovanja, bio je siguran, da je asimilatorna sila njemačke kulture morala porazno djelovati na mladu generaciju. Nije se on bojao starijeg ljudstva, jer je omalovažavao njihov broj i njihovu silu, uspoređujući im svoju mladost odgojenu tradicijama i poslušnošću njemačkom, videći u njoj, ako i ne narod čisto njemačkog osjećaja, no kulturno uz Njemačku vezan, koji je svim tim sredstvima morao doći do uvjereja da im je budućnost njihova u Njemačkoj.

Na tom temelju radlo je i ured njemački, uzprkos energičnih prosvjeda demokratskih stranaka, da Elsas-Lotaringija dobije pravo glasanja, no ipak ne jednakopravno.

Šta se dogodilo? Njemačka se u svom računu silno prevari. Pokazalo se, da te autonomije, koju Njemačka u dobrobit njihovu „žrtvuje“ — nitko neće! Tom autonomijom bilo bi napredka i gospodarskog i društvenog no ne političkog, bez kojeg im sve ostalo malo vrijedi, i zato tu „žrtvu“ odlučno odbiše.

Istodobno se pokazalo, da niti među starijom niti mladom generacijom, niti među onima iz Lotaringije koji govore francuzki niti onima u Elsas koji govore narječjem njemačkim, nema nikakve političke razlike, da svi žive jednim i jedinim nastojanjem: čuvanja onog, što im je iz prošlosti ostalo, čuvanjem svojim tradicija te ljubavi naprama izgubljenj domovini i kulturi, koja je svakako francuzka a ne njemačka. — I ne samo sa strane francuzke, nego i sa strane onih koji govore njemačkim jezikom, podigle se antinjemačke manifestacije, te i zemaljske vlasti glasovaše jednoglasno protiv takove autonomije, koja ne pruža nikakve sigurnosti političkog razvika.

Pokazalo se eto, da nade u tu asimilatornu silu njemačke kulture malo vrijede, istotako, kao i duge deseteke godina rada pruskog parlamenta u djelovima Poljske. — Sila dakle, kojom se nastoji preobditi duše stranih naroda, ako se i „kulturnom“ zove — malo vrijedi. — Njemačka se je pouzdano nadala, da će ta asimilatorna sila djelovati zato, jer su računali svojom „višom“ kulturom.

govoreći odvukoše me tamo gdje su bila kolica, ture me gori, etave opet fenjer na mjesto, popnu se i oni, oglaš se konju, pucne bič, i ala kasom.

Put je bio crn, vjetar je puhao, a voda gotovo prestala. Fenjer je slabo rasvijetlivo mršavo kljuse, koje se umorilo kasajući, a sipalo je naokolo sebe bjelkastu paru kao da je u magli išlo. Ja sam se bio liepo šćurio u jednoj košari. A kad sam sve zabilježio što sam mogao vidjeti, uprem pogled u lice starca koga sam postrance sasvim dobro raznavao, i odmah mi se učini lice siarog dobrićine. Tako se osokolim misleći, da mi ne bi zla uradio. Sjećam se gledajući onako neprestano onu glavu odzdo gore slabo osvijetljenu, da mi je izlazila velika kao nemoguće, da se diže iz ljudskog tiela, i — zaspeo.

Kad se probudim najdem se polak obučan na postelji. Žena malena i odebela izvala mi uprav postole. Razkolačim oko sebe oči. Evo me u velikoj sobetini. Na sriedi je bio stol, a na njegovom kraju stari i mladi od kolica, gdje jedu iz velike zemljane zdjele, koja se sva puši. U tom i žena skide košulju, koja je bila mokra ko iz vode, pak se udalji od postelje govoreći ljudima: „Gledajte diete se probudilo; mršavo je da te je strah i taknuti ga“. Zatim potegne košulju s nategnuta konopa

Stojimo evo pred činjenicom, da njemačka kultura, sukobiv se sa kulturom drugih naroda ne pobjeđuje, ne obaziruć se na to, stoje li ti narodi na višem ili nižem stepenu civilizacije. Ta činjenica dovodi nas do zaključka da se nemože uzporediti stepen civilizacije sa stepenom duševne kulture, kao nešto jednakog.

Narod, najnapredniji od svih drugih naroda na polju naobrazbe i svestranog tehničkog napredka, kako se to sami Njemci opisuju, može pored duševne kulture, stajati na stepenu barbarstva te je nemočan u sukobu sa narodom manje razvijenim no jačim i odpornijim poradi veličine svog moralnog osjećanja. Za pobjedu kod teritorialnog napadaja dostaje brutalna sila i bolje materijalno stanje; za pobjedu moralnu, treba bolje moralne kulture, sposobne da predbije i one koji se najviše protive.

Poradi toga je kršćanstvo pored svoje prvotne materijalne nemoći pobjedilo cijeli cvilizovani svijet; poradi toga je degenerirana rimska kultura samo izvanjski zauzela tolike narode, da po padu svom ne samo to sve izgubi, nego da sama u barbarstvo padne. Njemačka je zato premda materijalno i vojskom jaka, ipak malo pogibeljna narodima materijalno slabijim, koji su zato od nje svojom moralnom kulturom jači.

U tom postoji utjeha slabijima, koja je posve i opravdana. Oružaju se ipak zato, jer se neznau — neće li morati i oružje upotrebiti u obranu svoje slobode, svog razvika, oružaju se, jer moraju.

Napried dakle odvažno i srčano u nauružnju ne samo duha, nego i desnice, jer se nezna — u koja će nam više pripomoći k pobjedi za bolju budućnost.

Sa poljskog S. K.

Političke viesti.

Vladar i dr. Šusteršić. Na dvorskom plesu u Budimpešti od 23. o. mj. odlikovao je kralj slovenskog zastupnika dra. Šusteršića poduljim razgovorom. S njim drugim zastupnikom od austrijske delegacije nije se vladar razgovarao.

U razgovoru se je kralj vrlo pohvalno izrazio o djelovanju i rada kranjskog sabora, gdje je u ogromnoj većini stranaka dra. Šusteršića. Svi politički krugovi živahnou komentiraju ovaj događaj; te mu se svugdje pripisuje osobitu važnost.

Obstrukcija u austrijskoj delegaciji. U krugovima kršćansko socijalne stranke vlada zlovolja radi toga, što je vlada odobrila, da ugarska industrija pri dobavi za vojsku i mor-

uz vatra i natakne ju onako vruću na moje ukočeno tjelešće, pitajući me uzput za ime i prezime. Onda me, onako u košulji, uhvati rukama i sjede me na stolicu uz vatra. Rastezgne oko vatre na konope moju mokru robu, pa stavi preda me vruću zdjelu riža i fažola. To proždrem. U to i ljudi večeraju: nasade se i oni oko vatre te sa ženom počese sladko govoriti i pitati me. Malo po malo razriješ mi se jezik i pripovjedim sav svoj događaj . . .

Poslije oni sami sobom razpravljaju kako će me sutra povesti kući. Ja se oprem i rečem im čisto i bistro misle li me kući dovesti k sestri, da bi bio utekao opet sutra dan. Vi-deći oni moju odlučnost rekoše: „Držati ćemo te sa sobom, biedna sirotu; tebi je potrebno sunce; ali mi nismo bogati pa ako ćeš baš ostati, valja da u čemu zavriješ.“ Obećam sve raditi kako god hjeđu.

Sutra dan mi žena ostrže dugu kosu, gustu u zavijenu koja se na pleća prelijevala. Sjećam se, da je jedna, koja je stala uza meni gledala me i govorila drugoj: „Ovo diete više ima kose na glavi nego mi svi zajedno“. Druga udijl gledajući me ovako opet zapazi: „Kad gledaš sa strane sliču sinu francuzkog kralja“. Taj dan sam nadgledao krmad. Možda mi nije bilo još šest godina.

G. Segantini

u svojim probranim spisim i pismima.

Napokon se jedan dan odlučim. Puštam neka sestra ode a onda sadjem i ja. Svratim se u pekara i uzmem na vjersiju po libre kruha i udarim uprav na trg Kule. Sjećam se da je dan bio vruć i zadušljiv. Ali sve ono svjetlo, ono zlačano sunce, ona polja, ona stabla opajala me užitkom, koje me je uznosilo kao na krilima. Ipak na časove kad mi se misao i preko volje vraćala na prostor više skala, srce bi mi se stislo kao od nemira. Uz to sam hodio, uvijek hodio zagrizujući kruh i ustavljajući se samo da se svaki put napijem kad vidim potok ili česmu. Mimosišao sam nekoliko mjestanaca, mislim male vrijednosti, jer se ne sjećam ništa važna.

Kad je počelo smrkavati se, pomisao na noć koja se približavala prestraši me; stisne mi se oko srca i spanu me ježuri. Već se spuštavala olovna noć iza omarna dana. Na obzoru je sjevalo. Bio sam umoran ali sam hodio uvijek nadom ne bih li našao kakav kućerak gdje mi je prenočiti tu noć koja je već bila tako mrka da puta niesam mogao razabrati. Debele se oblachine širile preko neba, a ja sam se borio između straha tmina i umornosti. Jedno je htjelo da idem dok se ne na-

mjerim na kakav stan, a drugo da bi se bar za tren ustavo dok skupim zeru snage. I umor predbije. Padem onako iznemogao na kraj kraja puta uz veliko deblo stabla, i tu neznam što se dogodilo, ali sam sigurno od trena morao zaspati, jer se više ništa ne sjećam dok, pošto sam dugo naspavao, ne oćutim, da me neko tresu i sasvim podiže.

Probudim se onako pospan, pokušam otvoriti oči, ali svjetlost fenjera bila mi je tada blizu lica da niesam dobro razumio što se događaja. Čutio sam se sav nasupan vodom kao da su me iztegli iz jarka. „Da, da, govorio je neko debelim glasom, kako grči lice? hoće da otvori oči“. Toga se trena sjetim svega, oslobodim se od ruku koje su me držale i dobro pogledam.

Dva čovjeka stajala uza me. Jedan je bio star i u rukam je držao kišobran, drugi, puno mladji, dizao je fenjer od kola, a kola na sred puta bacala sjenu. Mladi i stari uhvate me ljubezno za ruke obaspajući me pitanjima: ko sam, odakle idem, kako mi je bilo na onom mjestu. Ja sam im odgovorio da sam bio u Milanu i da je moja namjera koracati svojim putem dok ne bi stigao u Francuzku. Oni mi odgovore, da po onom putu tamo nebi nigda došao; međutim neka ode sa njima kući, gdje će me osušiti i dati spavanje u toplom. Tako

naricu bude u tolikoj mjeri zastupana, dočim austrijski industrijalci ne dobiše nikakve odštete ili rekompencije. Kršćanska socijalna stranka obavijestila je ministra predsjednika baruna Bienertha, da će u slučaju, ako ova pogriješna ne bude popravljena, kršćanski socijali u austrijskoj delegaciji sa svim mogućim sredstvima raditi protiv odobrenja proračuna za vojsku i mornaricu tako, da bi delegaciono zasjedanje, čiji je je konac već za 4. pr. mj. nagoviještano, eventualno moglo do travnja potrajati.

Ministarska kriza Francuzkoj. U ministarskom vijeću dao je ministar predsjednik Briand ostavku. Na molbu predsjednika republike ostalo je ministarstvo u službi, te je tek nakon pokopa generala Bruna službeno najavila ostavku. Govori se, da će ministar izvanjskih poslova Pichon dati ostavku, te ne će više primati listinu u nikojem ministarstvu.

Slavlje sokolskog plesa.

„Ne čudim se gradu Šibeniku
Jer je ono Sokol na Krajini...
Kačić.

Bila je to slava, bila je dika, zanos i bratsko veselje. Bio domjenak junačke čete, koju zanos i jedna misao, koju srce plamt jednim oduševljenjem: sokolskim, bratskim, čisto hrvatskim. Razgrižane grudi gordih rodoljuba i sokolova, kakvih se radja samo u našem ponosnom gnjezdu, dadoše krila vatru, koja ih odavna izgarala, dadoše oduška prepoznati onog iskrenog i osjećanog oduševljenja, koje plamenom buktu samo u vedrim hrvatskim dušama. Šibensko sokolstvo lebdilo je u zanosu.

Večer se spuštala. Tija, vedra, blagoslovljena. Sokoli se skupljali. Na licima im se odazivalo neko neobično veselje, neko svečano raspoloženje, svjestni da onog dana vrše jednu milu, ugodnu dužnost: da brojnim prisustvom još jednom dokazuju svoju nepomislno odanost ideji, koja je Hrvatskom i Hrvatsku preporodila. Pod zvijezdanim nebom krenula je četa u obhod oko grada: kičena, ponosna, samosvjesna, smjela. Pod zvucima glazbe razigravalo se srce, a sokolove oči upirale se u dični barjak, koji se dosad višekrat iztakao i Šibeniku lice osvijetlao. „Sokol na Krajini“, predstavljen od izborite čete, koja je brojila sto i petnaest kapa i perjanica, stupala je obalom, glavnom ulicom, ulicom sv. Ivana, velikom ložom, cestom na Predgradu do povratka u Sokolanu. Cio Šibenik bio je na nogama. Stupalo se posred gustih redova svih građana, koji su na ulice izašli, da poklicima pozdrave ponajbolje svoje građane, ponajbolje junačke mišice, i vodje i prvake, a u prvom redu među njima objubljenog starostu brata dra. Ivo Krstelja, zastupnika dra. Matu Drinkovića i ostale. Klik-talo se iz puna srca. Milina je bila pogledati na kršnu četu. Poklici se pred Sokolanom ponovili. Stigli gosti, braća i odaslanici drinskog i mandalinskog Sokola, dočekani su bili vesrdno. Kada stiže kita od dvadesetak kaštelanskih Sokolova, a među njima dvie mile seke Sokolice i njihov dični starosta Damjan Katalinić, bi poklika urbes i srdačno stiskanje desnice.

Pod zvucima hrvatske himne „Liepa naša“ otvorio je ples starosta dr. Krstelja sa milostivom gospodjom brata vodje, Vladimira Kulića, i brat vodja sa milovindom i blagorodnom gđicom Ružom Bogdan. Jedva je moguć bio otvor plesa, jer su već davno prije onog časa sve prostorije bile prenatrane takovim mnoštvom odličnih prijatelja i članova Sokola, da su mnogi morali sjediti u donjim prostorijama

IZ ŽIVOTOPISA KASNIJE SASTAVLJENA.

Čutio sam u sebi neizmjeru čuvstvo osamljenja. Bilo mi je 19 godina, a žestoka želja ljubavi polila me u duši. Jednoga sam dana slušao glazbeni koncert i glazba raspusti moju dušu te stane dizati na krila neizkazane opojnosti. U hitrom kolu, grille se tišine laganih prikaza, stajahu se u veoma skladne položaje, zatim smalaksavahu, izčezavahu ostavljajući za sobom pr zrak u kišu ruža. Moj duh padajući opet na zbilju života i svega, ostajade sladko uspavan u ljubljenoj misli. Kad izjadem vanka, pričini mi i se sebi većim; na mome licu osijevao je posmeh; čeljad, koju bi susreo izgledala mi dobroćudna. U takvom duševnom stanju pohanio sam izložbu moderne umjetnosti. Slike mi se činile bez značenja, nieme. Ništa, što je bilo u onim salama izloženo, nije imalo snage da me zamisli. Razumio sam, da je za ništa poduka u akademiji onim, koji su rođeni odabranom dušom umjetnika.

Narav za mene je postala kao glazbilo, koje je zvonilo pratiti ono što mi je srce pjevalo. A srce je pjevalo blage harmonije sunčanih zapada, duboko čuvstvo prirode. To hranilo moj duh velikom sjetom, koja mi je radjala u duši neizmjeru slaskost.

„Kavane na Poljani“. Jedva, da se je do ponoći moglo plesati. Možda samo jedanput pamti naš Sokol ovakovog spontanog, mnogobrojnog i odabranog odaziva, kakav je ove godine bio. **Preko osam stotina osoba je na plesu bilo.** Sve je pohrilo, kano da se htjelo natjecati, tko će življe i vidljivije izkazati svoje simpatije društvu, koje je Šibenik probudilo na nov život društvenosti, bratstva i sloge. I bilo je bratstvo, bila je ljubav, bila je sloga. Ovo je izbilo u vrhuncu oduševljenja nakon zajedničke večere i nakon živahnog korsa, koji je trajao preko jednog sata. Prvi, ne mogavi srca odoljeti, progovorio je vodja Kulić nazdravljajući redom milim gostima i oduševljenim riječima prikazujući značenje ovako sjajnog uspjeha sokolskog plesa. Iza klicanja govorniku, posred burnog pozdravljanja srdačno se na zdravici zahvalio kaštelanski starosta Damjan Katalinić. Izlavan neprekidnim klicanjem progovorio je i brat zast. dr. Drinković. Njegove riječi o bratstvu i slozi sokolskoj bile su saslušane najvećom pozornosti. Zast. dr. Dulibić, također izzvan, progovorio je nekoliko toplih riječi i pozvao da svi prisutni kliknu „Živio“ dičnom i velezašlužnom starosti dru. Krstelju. Urbes je dvoranom zaorio. Dr. Krstelj ganut ovakim izkazima ljubavi, progovorio je toplo ali i muževno, jako. Očrtao je slavnju i dičnu prošlost šibenskog Sokola, dotakao se svih borba, u kojima je protu tudjinu brao lovorike svojom hrabrošću i junačtvom, i konačno naglasiv, da ništa ne može porušiti ovog zida, sastavljenog od čeličnih hrvatskih grudi, kliknuo je Sokolu: „Zdravo!“

Pod utiskom onih odriješitih riječi, punih snage i energije, sve je zaplamlilo. U tom raspoloženju nastavio se je ples, koji je trajao sve do **sedam sati jutrom**. Tada je bio čas, kada je gostima bilo igrati se raztanka. Brojna četa i ino građanstvo, pjevajući putem rodoljubne pjesme, odpratilo je Kaštelane na željeznicu. Pjesma za pjesmom se redala bez prestanka, do samog časa odlaska. Rastanak je bio dirljiv. Teško se braći bilo dieliti. Zadnji pozdravi bili su izmjenični: živio kaštelanski Sokol! živio starosta Katalinić! živio Šibenski Sokol! živio župan dr. Krstelj! živio Krešimirova župa! Dok željeznica ne odmakla, rubci i kape slale su zadnje pozdrave. Oduševljena četa, još ne zadovoljna oduškom, koji je svom zanosu dala, obišla je do deset sati jutrom grad, Dolac i Crnicu, pjevajući i kličući dru. Krstelju, zastupnicima dru. Dulibiću i dru. Drinkoviću te vodji Kuliću. Pred Sokolanom se konačno razdadoše.

To je bio završetak one zabave, koja se je zbilja pretvorila u slavlje celog grada. Osim moralnog uspjeha, koji je nadmašio svako očekivanje, i materijalni uspjeh je prekrasan. Prijatelji Sokola su se takmili, da svoje miljenče što bogatije nagrade. Utjeralo se je **preko 4000 K.**

Same prostorije bile su ukusno uređene i nakičene te je odbor plesni ovom zgodom pokazao svu svoju dobru volju i sposobnost. Razsvjeta je bila osobito pojačana, što je tvrdka šupuk bezplatno dala. Na ulazu u Sokolanu bilo je od električnih svjetiljaka sastavljen „Zdravo!“ Toalete su bile bogate i kao nigda ukusne. Vidjesmo ih mnogo upravo skupocienih. Mimo Pravašku Čitaonicu i Vatrograsno društvo bila su predstavljena po posebnim odaslanstvima „Srbska Čitaonica“ i pjevačko društvo „Srbadija“.

Uvijek sam čeznuo uzidati se: od brda prodjoh na planine među seljake, pastire, planinare, kućerke i stanove, proučavajući stanovnike, živine, okoliše, zemlju, dok se niesam zabio u Alpm Grizije, i zaustavio se u Savonjnu 8 godina. Prošao sam koje doba gori visokim pašnjacim od 2500 metara, i koju zimu u kućicam onih Alpa. Bilo je u tim mjestima kad sam najžešće upirao pogled u sunce, kad sam ljubio njegove zrake i htjelo ih steći; bilo je tu kad sam najviše proučavao prirodu u svojim najživljim oblicima i u boji najsivijeljoj, i bilo je tu kad sam napisao svoja prva pisma o umjetnosti.*

Spisi o umjetnosti.

Kako ja o umjetnosti mislim i čutim. . . . Bolje bi bilo i točnije ovako označiti umjetnost: „Nije umjetnost ona islina, koja stoji i ostaje izvan nas. Ta nema niti može imati ikakvu vrijednost kao umjetnost; ta nije i ne može biti nego slepo oponašanje naravi, dakle jednostavno izdavanje materije. Ovu pak moka obraditi misao, da dopre do trajne umjetnosti“.

* Svoj životopis Segantini je još dovršio.

IZ HRVATSKIH ZEMALJA.

Magjaroni se organizuju. Kako „Obzor“ javlja, konstituirao se izvanstranački saborski klub — ili bolje reći konstituirali su se stari magjaroni. Nadalje javlja isti list, da će posebni odbor izraditi radni program za ovu vladinu stranku, a ovo da znači resurekciju narodne stranke, koju je već Tomašić bio pokušao uskristiti, pozvavši sve vjerne magjaronске mumije na konferenciju pod predsjedanjem Pište Kovačevića. „Obzor“ zaključuje ovako: „Ovaj pokušaj dra. Tomašića znak je, da ban kani početi starim svojim pravcem, što je svakako loš znak za našu politiku.“

Komentar „Obzorov“ je veoma lukav. Da zavarava javnost, žali što se magjaroni organizuju, ali pod tom žalbom skriva se prava opomena koaliciji, da ona uzkrisenje zapričči. Kako? Jednostavno tim, da ona udje među Tomašićeve munačke. Onda bi „Obzor“ rekao: Situacija se je razbistrala!

Trodnevni govor Stipice Radića. Stipica Radić, najsmješniji i najzanimiviji tip u celom zagrebačkom saboru držao je govor, koji je trajao tri dana. Kako je to djelovalo na sabor, nije nužno ni opisivati. Vrhunac je smješnosti taj, što je Radić sasma ozbiljno u saboru naknadno ogrorčeno prosjedovao proti jednom listu, koji je šaljiivo donio, da je Radić držao govor pred praznom kućom.

Bosanski sabor. Nastavlja se razprava o proračunu. Tom zgodom došlo je do žestokih sukoba između muslimanskih i srbskih zastupnika.

Odlikovani hrvatski pisac. Sarajevske novine javljaju, da je kralj odlikovao Rudolfa baruna Maldinija Wildenheimskeg zlatnom iglom sa briljantima, urešenom imenom i krunom kraljevom i to radi „Spomen knjige“, koju je barun Maldini napisao prigodom kraljevog posjeta u Bosni.

Hrvatsko državlanstvo. Akcija Dezidera. Polonija protiv zakonitog priznanja hrvatskog državlanstva u novom austrijskom zakonu o kućarenju imati će, sva je prilika, uspjeha. Pokazuje to izjava predsjednika austr. parlamenta dra. Pataja, koji je rekao, da je prilikom izradbe zakona o kućarenju obzirom na državlanstvo uzeto za podlogu „pogrešno shvaćanje“ te da će odnosna ustanova od gospodске kuće biti eliminirana. Pod naslovom „Novo hrvatsko državno pravo“ bavi se „Pesti Naplo“ pitanjem hrvatskog državlanstva i nastoji dokazati, da ono u obće ne postoji. I „Pester Lloyd“ ustaje protiv „bajke o hrvatskom državlanstvu“.

Saborski praznici. Na 25 veljače sabo zagrebački je uzeo praznike sve do 7. ožjaka.

IZ GRADA I OKOLICE.

Zadnji dani poklada u našem gradu bili su više nego živahni. Na večer u glavnoj ulici silna stiska, gusto mnoštvo. Korso živahan i do kasnjega. Plesovi na sve strane. U otok na večer glavna ulica je upravo vrvila silom građanstva. Tim danom su i ovogodišnje poklade dovršile, koje su bile živahnije no mnogih drugih godina. Stupamo u korizmu današnjim danom. Po sjajnom vedrom vremenu ide se u Mandalinu, prama starom običaju.

Ples Pravaške Čitaonice. U ponedjeljak bio zadnji ples. Priredila ga Pravaška Čitaonica. Premda samo dan nakon velikog sokolskog plesa, ovaj je izpao da nije mogao bolje, Ples Čitaonice kao svake tako i ove godine bio najelitniji. Svi odličnici i iztaknutije osobe u gradu pravaške stranke listom su na plesu sadjelovali. Otvorio je ples predsjednik Čitaonice dr. Drinković sa milostivom gospodjom g. Dušana Novaka.

Sjajne toalete dama i salonska odijela kavalarila izmjenjivala se u jakom šarenilu boja. Odaziv je bio mnogobrojan. Živalna zabava iza večere u pjesme i korso trajala je do preko dva sata. Ples se nastavio u brojno prisustvo učestnika do preko četiri i po sati u jutro. Mnogobrojno društvo zabilavilo se je u kavani „Miramar“ do sed-m sati, a onda uz klicanje i pjevanje odpratilo predsjednika dr. Drinkovića do njegovog stana. Možemo seći mirne duše, da je ovaj zadnji ples svojim sjajem i svojom finosom začinio čitavu pokladnu sezonu, a osobito red plesnih vjenčiča i plesova u sokolu.

† **Ivan Sflaginatz.** U ponedjeljak u jutro preminuo je nakon duge bolesti Ivan Sflaginatz, bivši vlasnik istoimene Tiskare. Sprovod mi je danas popodne. Pokoj mu vječni!

Izlake kretanja trgovačkih brodova u Šibenskoj luci 1910. Po izkazu mjestnog lučkog zdrav. odaslanstva evo podataka o kretanju brodova u našoj luci: Austro-Ugarska: Jedrenjače 187, tonelaža 13.617, Parobrodi: 3.648, tonelaža 704.442, Jedrenjače i Parobrodi ukupno:

3.835, tonelaža 718.059. Italija: Jedrenjače: 299, tonelaža 13.903, Parobrodi: 81, tonelaža 41.702, Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 380, tonelaža 55.605. Grčka: Jedrenjače: 3, tonelaža 710, Parobrodi: 1, tonelaža 263, Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 4, tonelaža 973. Turska: Jedrenjače: 1, tonelaža 43, Parobrodi: 1, tonelaža 423, Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 2, tonelaža 466. Engleska: Jedrenjače: —, tonelaža —, Parobrodi: 1, tonelaža 3.029, Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 1, tonelaža 3.029. Njemačka: Jedrenjače: —, tonelaža —, Parobrodi: 4, tonelaža 4.930, Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 4, tonelaža 4.930. Danska: Jedrenjače: —, tonelaža —, Parobrodi: 1, tonelaža 926, Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 1, tonelaža 926. Ukupno: Jedrenjače: 490, tonelaža 28.273, Parobrodi: 3.737, tonelaža 755.715. Jedrenjače i Parobrodi ukupno: 4.227, tonelaža 783.988.

Iseljanje u Indiju. Ministarstvo trgovine dobilo je ove vjesti o stanju austrijskih radnika u Indiji:

U zadnje su doba često austrijski državljani išli preko Trsta u Bombay, da tamo traže zarade, a da njesu poznavali tamošnje prilike.

U Indiji vode sami urođenici veći dio obrta, a ovi se zadovoljuju prilično niskom plaćom. Ono malo europskih radnika, koji uzpuju, da tamo nadju zarade, većinom su strukovnjaci, kao mehaničari, upravljači lokomotiva, elektrotehničari itd. Nu ovi moraju poznavati ne samo engleski jezik, nego i jezik urođenika. U ostalom dajete se uvijek prednost engleskim državljanima.

Pri takovim okolnostima slab je izgled, da bi austrijski državljani mogli tamo naći zarade. „Ubožkom Domu“. Da počasti uspomenu pok. Jakice Marije Mirić darovao je g. dr. Miho Kačić iz Dubrovnik K 10, g. dr. Smolčić Filip iz Dubrovnik K 5. — Uprava „Ubožkog Doma“ vrlim darovateljima, najsrdačnije zahvaljuje.

Učiteljsvo društvo. Uprava „Učiteljskog društva“ šibenskog kotara imala je jučer svoju sjednicu pod predsjedanjem nadič. Belamarića koja je potanko izvjestio o predgovorima za slogu dalmatinskog učiteljsva, o čemu govorimo među vjestima iz pokrajine. Iza kako su birane zadružne časti i to: Bumber podpredsjednikom, Karadžole tajnikom-blagajnikom i gospodjicu Drinković knjižničarkom prešlo se je na razpravljanje što bi se imalo poraditi, da se uz učiteljsko društvo osnuje i pripomoćna društvena zaklada, te se je zaključilo, da se na 25 t. m. sazove obća društvena skupština, koja će konačno ob ovom imati da reče svoju.

Ratni brod. Jučer u jutro doplovio je u našu luku iz Tivta ratni brod „Blitz“ su više torpiljarka. Danas se očekuje „Sigetar“ i neki drugi, te će se svi pridružiti zimskoj obalnoj eskadi!

Dar „Sokolu“. G. Petar Pilić, trgovac u Zadru, a naš sugrađanin, poslao je „Sokolu“ K. 3, da počasti uspomenu pok. Krste Kronje. **Sokolska lutrija.** Brojevi, koji su bili izdvojeni kod Sokolske lutrije, mogu se vidjeti kod g. Ivana Grimana, trgovca. Tko je dar dobio, neka se javi blagajniku Sokola g. Krešimiru Novaku.

5000 navrnutih loza. Podloga: monticola, aramo i ripsaria × rupestris. Bir: maraština, čarapar, lasina, plavina i druge. Može ih se nabaviti u Vodicama preko „Blagajne za štednju i zajmove“.

Pokrajinske vjesti.

Za gospodarstveno podizanje Dalmacije. Medjuministarstveno povjerenstvo za gospodarstveno podizanje Dalmacije sastati će se 4. ožjuka, da vieća o nekim vrlo značajnim dalmatinskim poslovima. Naročito će se raspravljati o gradnji željeznica u Dalmaciji, o projektu otočne željeznice, o raznim mjerama radi unapređenja prometa strancima, o pitanju paše na bosansko-dalmatinskoj granici i o poljoprivrednim poboljšicima.

Za fuziju učiteljskih udruženja. U ponedjeljak „Savez dalmatinskih učiteljskih društava“ imao je u Splitu pod predsjedanjem g. Fr. Bradića glavnu sjednicu. Isti dan pod predsjedanjem g. Radića viećala je „Sveza dalmatinskih učiteljskih društava“. Glavna točka dnevnog reda bila je o fuziji ovih dviju ustanova i to na predlog ove posljednje. Postignut je podpun predhodni sporazum i mi se nadamo da će toli željena bratska učiteljska sloga u Dalmaciji postati što prije gotovom činjenicom.

Razne vjesti.

Lov na robove u današnjoj Africi. Nedavno je turska vlada izdala novi ukaz, kojim se podsjeća na postojeću zabranu trgova-

vine robljem. Kod toga se spomenulo, da još uvijek robovi i eunusi bivaju prodavani koli u azijsku toli i u evropsku Tursku. Ustanovilo se, kako austrijski mjesecnik za Orient saobužuje, da danas još uvijek kao i prije postoje farmalnih lovova na robove. Mjesto u kojem se obdržavaju takovi čovječanstva nedostojni prizori jest područje Sudana i ekvatorijalne Afrike. Ozloglašene bijahu sve do najnovijega doba razbojničke vojne sultana od Wadai. Jedan dio uhvaćenih robova wadajskih sultana ostao bi u zemlji i uporabljiv za obradivanje zemlje, drugi dio, ponajvećma žene i djeca, izvažen je bio u tursku sjevernu Afriku. Wadajski je sultan pojmio, da je njegova neovisnost ugrožena po Francizima i s toga je nastojao da za nezlibježiv rat sa Francizima pribavi moderno oružje i da se naoruža. To mogao je dobiti po cestama, koje još nisu poznavali ili kojima još nisu vladali Evropljani, to jest turskom Afrikom. Tako su po wadajskim sultanima uhvaćeni urođenici unutarnjih dijelova Afrike ili ratni zarobljenici, koji su bili učinjeni robovima, morali prije prevaliti daleki put kroz pustinju, i u turskom području zamijenjeni biti Turcima za moderne brzometne puške i ostalo oružje. Kada su Francizi zaposjeli glavni grad Abešur u junu 1909. godine našli su 150 robova upravo spremjenih da odmarširaju u tursko područje. Od onoga doba nešto je lov na robove malo jenjao.

Ali to još ne znači da je prestao ili da je ostabio u drugim dijelovima Afrike, a ponajmanje ne u susjednom sultanatu Darfur. Nakon pada carevine Mahdi zauzeo je priestojte dozvolom angloegipatske vlade član prognane sultanske obitelji. Ta vlada postavila je novom sultanu nekoje uvjete, ali preputila ga samom sebi s tim uspjehom, da se on više ništa nije brinuo za svoje obveze. Da se tako oboruža, ako bi ga kada Englezi oružanom silom podsjetili na dužnosti, učinio je sultan od Darfura sasma isto, kao što je to učinio onaj u Wadai; on bi hvatao robove po južnim susjednim zemljama i prodavao ih u Tursku za brzometne strojeve i za municiju.

Na zapadu u Maroku pako imade sajmovia posebnih, u kojima se javno prodaju robovi još i danas. Dovoz robova dolazi iz Nigerije. U većem dielu Mauretanije, t. j. Sahara područja između Senegambije i Maroko može dobiti se robova po volji i to posredstvom Maurskih plemena, koja grabe potrebne robove po oazama. Ono malo postaja nije kadro spriječiti transporte robovima, a s druge strane cvate ovaj posao uzprkos sviju pogibelji, jer je veoma unosan.

Statistika kolere. U jednoj od zadnjih sjednica francuzke medicinske akademije u Parizu prof. Chatemez iznio je zanimive podatke o širenju kolere u god. 1910. Gnjezdo kolere bila je Rusija, gdje je na toj bolesti obolilo 281.259 ljudi, a umrlo 131.433. Najviše se je kolera razširila u južnoj Rusiji, u pokrajinama oko Crnog Mora, otkuda su ju mornari raznijeli po Dunavu u Rumunjsku, Srbiju i Austro-Ugarsku. U tim državama se je kolera riedko pojavila te je u svemu bilo kakovih 300 slučajeva, a medju ovima polovica smrtnih. U većoj mjeri je kolera harala u južnoj Italiji, te se je najprije pojavila u Apuliji. U Napulju i okolici obolilo je na koleri 1700 ljudi, od kojih je pomrlo 758. Chatemez je mnenja, da je bolest u onim krajevima ostala i da će se na ljeto ponovno razbjesniti. U Turskoj je kolera upravo užasno harala, no o tome ne ima točnih podataka. U Francuzkoj bila su samo četiri slučaja kolere, i to u Marsilji. Prof. Chatemez upozorava na sliedeće: Kolera se redovito donosi u Evropu iz Meke, tu ona prozimi i pomladi se, a onda ju muhamedanski hodočasnici unose u Evropu. God. 1909 došli su hodže mjeseca prosinca u Meku, a kada su se kućama vratili, kolera je buknila na Kavkazu i u Turskoj.

Kuga. Profesor Galeotti iz Rima, koji je sa prof. Ludvigom pronašao serum proti kugi, polazi ovih dana u Mandžuriju, da ondje okuša svoje sredstvo.

Književnost i umjetnost.

Noe Matošić. Poznati tenorista Noe Matošić Hrvat iz Dalmacije, angažiran je ovih dana za „Teatro Costanza“ u Rimu. „Bullettino di archeologia e storia dalmata“. Ovo dana je izišao sa zakašnjenjem ovo godišnje djelo za god. 1909 pod uredništvom našeg poznatog arheologa i znanstvenjaka mons. F. Bulića. Djelo je dosta obsežno i sadržava čitav niz zanimivih članaka iz pera raznih naših i inostranih auktora. Tu nailazimo na študiju o egipatskoj provenienciji stupova Dioklecijanove Palače u Splitu, a piše ju I. Couyat, koji pripada francuzkoj arheološkoj školi u Kairu; ima članak prof. Pr. Cu-

monta iz Ganda u Belgiji, koji se bavi sa nadpisom na jednoj Maniheji u Solinu, znamenite radi povjesti vjerskih sekta; dalje je tu študija sveuč. prof. Kubičeka iz Beča o jednom olivu, na kojem se spominje legenda sv. Daje biskupa i mučenika u Solinu; radnje Furia Lenzi iz Rima o odnosajima solinske crkve sa rimskom; dva članka o ikonografiji Sv. Spiridiona, koji je toli čašćen i u Dalmaciji medju seoskim svetom kao zaštitnik maslina; te o ikonografiji dviju bizantijskih Madona, koje su nadjene u Kotoru i Dubrovniku od Ivana Juria, saskog princa; dalje duga študija o Rimljanim u Istri i Dalmaciji iz pera sveuč. prof. Prothingham iz Primečtona u Americi; recenzija od prof. arhitekta u Draždjanima C. Gurlihta o djelu Niemannovu o Dioklecijanovoj Palači, i o Kowaleckyevom djelu o spomenicima umjetnosti u Dalmaciji; Dr. Berwaldi, župnik u Vranjicu kraj Solina objelodanjuje dvie recenzije. Sam urednik mons. Bulić je mnogo radnja. napisao Knjiga obiluje sa mnogo slika raznih novoodkrivenih spomenika. Javlja nam se istodobno, da će 33. svezak za god. 1910 biti gotov u svibnju ove godine.

Filozof i folklorista - glumac. Čitamo u „Hrv. Slobodi“ jednu zanimivu. Početkom ožujka debutirati će na zagrebačkom kazalištu nova sila. Ime mu je Martin Prelog. — On je svršeni filozof, a uz to je maran i vrstan folkloristički suradnik akademijških publikacija. I do sad je g. Prelog morao za stalno kao diletant glumiti, jer ga se hvall kao izvstnog komičara te kao nasljednika Dimitrijevića. Ovo je prva pojava kod nas, da svršeni akademičari sa solidnom naobrazbom i sigurnom naučnošću stupaju na kazališne daske, da se izlože hirima mase.

„Stekliš.“ Prvim ožujka početi će izlaziti u Zagrebu mjesecnik starčevićanske omladine. Mjesecnik rek' bi, da će biti pretežno politički. Program mu je: „Ante Starčević, Bach i Kvaternik“. S ovim riečima je najbolje označeno njegovo djelovanje, a ono će bez sumnje biti plodno, bude li se „Stekliš“ vjerno njaga držao i uputno ga propagirao.

Dobar tek!

Zdrav želudac i nikakove bolesti želudca ne imamo, nikakove bolove, odak Fellerove pilule „Rabarber“ m. d. M. „ELSA-PILULE“ upotrebljavamo. Iz osvjedočenja kazujemo Vam, pokušajte ih i Vi; one uređuju stolicu i pospešuju probavu. 6 kutijica stoji franko 4 K. Proizvadjać je samo ljekarnik: E. V. Feller u Stubici, Elsatrg br. 64. (Hrvatska).

Naše brzojavke.

Bosanski proračun.

Budimpešta, 1. ožujka. — U delegacijama prihvaćen je proračun bosanski.

Dvoboj Kramarž-Trešić.

Beč, 1. ožujka. — Između dra. Trešića i dra. Kramarža bilo je došlo do častne afere, no ova je mirno riešena.

Troškovi za mornaricu.

Budimpešta, 1. ožujka. — Ugarska delegacija odobrila je 312 milijona u svrhe mornaričke.

Ostavka srbskog ministra Gojkovića.

Beograd, 1. ožujka. — Srbski ministar rata Gojković, koji je bio obtuženo ondješnjeg njemačkog poslanika kao sukričiva radi lošeg ratnog materijala, koje je Srbija dobila, dao je svoju ostavku, koja je prouzročena prosjedima istog poslanika.

Vatikan i Španjolska.

Rim, 1. ožujka. — Potvrđuje se viest, da je Vatikan odbio predloge španjolske vlade, koji su imali izglatiti njihov spor. Pregovori će se opet povesti.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlasnik, i izdavatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Imate li bolest?

reumatičnu, uloge, glavobolju, bol zuba? Jeste li si kroz propuh, nahladu, pokvarili zdravlje? Uzmite Fluid m. d. M. „ELSA-FLUID“, koji ublažuje bol, lieči i kriepi. U istinu valja! Nije to samo preporuka! 12 bočica K 5 — Proizvadjać je samo ljekarnik Feler u Stubici, Elsatrg broj 64 u Hrvatskoj.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi broširano K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjižarama.

PRODAJE SE

komad zemlje sa malom zgradom u Varošu u prostoru oko 600 m². Obratiti se Uredništvu.

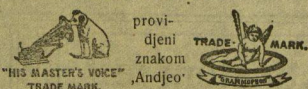
Prodaje se kuća

u Varošu na 3 poda sa dvorištem i vrtom. U dvorištu ima malena kućica. — Potanje kod uredništva

Hrvati i Hrvatice!

Pomozite Družbu Sv. Ćirila i Metoda

Najsvršeniji gramofoni i ploče sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim

dobivaju se u knjižari i papirnici: **Ivan Grimani** Šibenik, Glavna ulica. Salje na zahtjev cienik i popis komada badava i franko.

Tiskanice

za obćine i župske ured — dobivaju se — uz vrlo nisku cieniu u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

Eugen Pettoello
Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlića, viljuška i noževa.
Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.
Pečata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.
Bogatililustrovani otenik. Tvorničko stalno ciena.
Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Zahtjevajte cigaretni papir „JADRAN“
U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru 20% od čiste dobiti
Najfinija vrst — Elegantno opremljen
Skladište na veliko:
Hrvatska knjižarnica V. Göszi - Zadar 8-30

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Valeluka

Kupujte ništa drugo proti
Kašalj
nahladu, hunjavicu, katar i grčevitom kašlju do li
Kaiser'ove
Prsne karamele
(su tri jole)
koji su ugodna teka.
5900 vjerodostojno popraćene svjedocbe ljecnika i privatnika zajamčuju sjeguran uspjeh.
Jedan omot 20 i 40 fillira.
Jedna kutija 60 fillira.
Na prodaji drži:
Carlo Ruggeri, cent. derogirja i Vinko Vucić, drogerija 12-24 u Šibeniku.

Austrijansko parobrodarsko društvo na čionice
„DALMATIA“
udržava od 16. jula 1910. sliedeće glavne pruge:
Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslije podne; povratk svake subote u 6 sati prije podne.
Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslije podne; povratk svake sriede u 6 sati prije podne.
Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslije podne; povratk u četvrtak u 6 sati prije podne.
Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslije podne; povratk u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
Trst—Šibenik (poštanska između Pule i Zadra)
Polazak iz Trsta svake subote u 6 sati prije podne; povratk u četvrtak u 6 sati prije podne.
Trst—Metković D (trgovacka)
Polazak iz Trsta svake nedjelje u 6 sati prije podne; povratk svake nedjelje u 6 sati prije podne.
Trst—Vis (trgovacka)
iz Trsta u četvrtak na polnoć; povratk svake sriede u 8 sati prije podne. 27.VII.10

Važno za svakoga!
Podružnice: Via Giulia br. 20. Podružnice: Via Barriera vecchia br. 33.
Gustav Marko i drug Trst
Centrala: Via Coroneo 45.
Tekući račun sa podružnicom ljubljanske kreditne banke. Vlasitita tvornica za ured porculane i izradba svakovrstnih kipova po uzorku za oveće naručbe.
Telefon br. 1930. Telefon br. 1930.
Veliko skladište stakala prostih, apaniranih i za ured.
Veliki izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano sudje, oakline, staklarije, svjetiljke itd.
Velike količice naročitih tvari u oaklini, porculani.
Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.
Na zahtjev šalje se cienik badava.
Dopisivanje u hrvatskom jeziku.
Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.
26.II.10.

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 180.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KANTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE. OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET- RICE, ZALOŽNICE, SREČKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ZRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT- NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora
proizvadjia svake vrsti ovog je-
stiva od najboljeg marsejskog
griza kao i od dobrog i najfina-
:: jega pšeničnoga brašna. ::

Tvrđka Ivan Šupuk i brat Šibenik

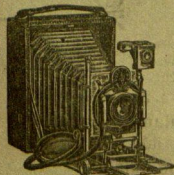
Krvati! Pomozite Družbu sv. Ćirila i Metoda!

KNJIŽARA I PAPIRNICA

IVANA GRIMANI-A - ŠIBENIK

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor HRVATSKIH, NIEMAČKIH, TALIJANSKIH i
FRANCUZKIH KNJIGA, ROMANA, SLOVNICA, RIEČNIKA, onda PISAČIH SPRAVA, TRGO-
VAČKIH KNJIGA, UREDOVNOG PAPIRA, ELEGANTNIH LISTOVA ZA PISMA I RAZGLEDNICA.
Prima predplate na sve HRVATSKE I STRANE ČASOPISE uz originalnu cianu sa taćnim
i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zaliha svakovrstnih TOPLOMJERA, CVIKER-MAOČALA od najbolje vrsti i LEČA
u svim gradacijama.

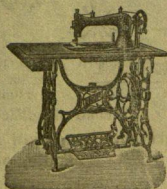

Skladište fotografskih
aparata i svih nuzgred-
nih potrebština.

Vanjske naručbe
obavlja kretom pošte.

Preuzimlje naručbe svako-
vrstnih pečata od kaučuka
i kovine.

Skladište najboljih i najje-
tinijih šivaćih strojeva „Sin-
ger“ najnovijih sistema.

Velika tvornica voštanih svieća na paru Vladimir Kulić - Šibenik

Preporuča svoje proizvode p. n. gg. župnicima, crkvinarstvima
i bratovštinama.

Nagradjena prvorazrednom diplomom i zlatnom medaljom
na rimskoj izložbi poljodjelstva i obrtnih proizvoda.

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA

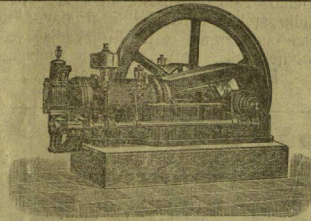
- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima.
Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Ciene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe
se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -

- - Draždjanska tvornica motora na plin - -

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Kille, Dresden).

Najbolji namještaji snage kao što: motori
na plin (gas), benzin, žestu, kameno ulje,
surovo ulje za obrtničke, poljodjeljske i
električne namještaje snage.

Namještaje za mršavi plin (Sauganlage).
Najveća specijalna tvornica srednje Evrope.
Zahtjevajte članik besplatno i bez poštarine.

Dopisivanje hrvatski.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upraviti sve upite:

- - Kuća Gutenberg, EMANUEL KRAUS - -

Trst, Via S. Nicolo 2.

Hrvatska Tiskara

Šibenik - (Dr. Krstelj i drug) - Šibenik

Izradjuje sve tiskarske po-
slove vrlo ukusno, a uz
- najumjerenije cijene. -